

Przygotowanie miasta do sezonu zimowego: bezpieczeństwo bezdomnych i rodzin w ciężkiej sytuacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytnie do 30.06.2024 r. objął pomocą społeczną 656 osób z 573 rodzin. Najczęstszym powodem przyznania pomocy jest długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

W sezonie zimowym wzrasta liczba rodzin i osób, które wymagają wsparcia w różnych formach pomocy ze strony Ośrodka. Szczególną troską otaczane są osoby bezdomne, starsze, w tym z niepełnosprawnościami, samotne oraz wszystkie inne, które nie potrafią zapewnić sobie i swoim najbliższym bezpieczeństwa socjalnego.

Natychmiastowe działania interwencyjne podejmowane są w stosunku do osób bezdomnych, przebywających na klatkach schodowych i innych miejscach, nienadających się do zamieszkania.

1. Udzielanie pomocy osobom bezdomnym w formie schronienia

Osoba bezdomna w świetle ustawy o pomocy społecznej, to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

MOPS jest w stanie zapewnić wsparcie wszystkim osobom bezdomnym z terenu miasta w formie schronienia, w tym celu ma podpisane stosowne porozumienia ze schroniskami dla osób bezdomnych, które spełniają standardy określone w Rozporządzeniu Ministra, w tym również ze schroniskami dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Ośrodek kieruje wszystkie osoby bezdomne do odpowiednich schronisk uwzględniając stan zdrowia osoby bezdomnej, **które wyrażają zgodę na umieszczenie w ośrodku wsparcia.**

Problem pojawia się w sytuacji, kiedy osoby bezdomne odmawiają pomocy w formie zapewnienia schronienia lub samowolnie opuszczają schroniska, gdy już do nich trafiły. W świetle uregulowań prawnych ingerencja instytucji pomocy społecznej w życie obywatela nieubezpieczonego odbywa się wyłącznie za jego zgodą. W praktyce udzielania pomocy spotykamy się z sytuacjami, które stanowią poważny dylemat, gdy osoby obiektywnie potrzebujące wsparcia, a nawet go wymagające, nie przyjmują pomocy, np. zapewnienia schronienia, a niekiedy reagują nawet agresją na propozycje mogące poprawić ich los.

Aktualnie 23 osoby bezdomne przebywają w schroniskach, w tym 6 osób w schronisku dla osób z usługami opiekuńczymi. Za wszystkie osoby tutaj Ośrodek ponosi koszty utrzymania i wyżywienia – obecnie: 124.372 zł, w tym: schronienie – 102.395 zł oraz jeden gorący posiłek – 21.977 zł.

Poniżej przedstawiamy wykaz schronisk, z którymi MOPS zawarł umowy na 2024 r.:

- Stowarzyszenie Monar, Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Marwałdzie,
- Stowarzyszenie „Pomocni Ludziom” im. Zenona Noconia w Rucewieu,
- Caritas Diecezji Ełckiej, Schronisko im. Ojca Pio w Ełku,
- Stowarzyszenie MONAR, Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Ełku,
- Stowarzyszenie Edukacyjno–Terapeutyczne „Zaczarowani”, Schronisko w Koleczkowie,
- Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie,
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne, Oddział Terenowy w Rybniku Niewiadomiu, Schronisko „Dom Nadziei” w Rybniku,
- Kamiliańska Misja Pomocy Społecznej w Warszawie.

2. Udzielanie pomocy w formie usług opiekuńczych

W celu udzielania pomocy osobom z ograniczoną sprawnością Ośrodek udziela pomocy w formie usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania beneficjenta. Z tej formy pomocy w bieżącym roku skorzystało 141 osób, na łączną kwotę: 1.051.354 zł. Usługi świadczone są w formie opieki i pielęgnacji podopiecznego, bądź prowadzenia gospodarstwa domowego.

3. Udzielanie pomocy w formie posiłku lub na zakup posiłku

W bieżącym roku Ośrodek realizuje program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028. W ramach tego programu osoby i rodziny o najniższych dochodach korzystają z pomocy w formie posiłku lub w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Koszt realizacji powyższego zadania w I półroczu 2024 r. wyniósł: 493.903 zł, z czego 395.002zł stanowi dotacja wojewody, a 98.901 zł środki własne gminy. Z tej formy pomocy do 30.06.2024 r. skorzystało 618 osób, w tym 84 dzieci dożywianych w przedszkolach i szkołach, 19 osób z gorącego posiłku w formie zup wydawanych w lokalu przy ul. Polskiej 26 oraz 17 osób umieszczonych w schroniskach.

Od 1 października br. planowane jest wydawanie jednego gorącego posiłku w lokalu przy ul. Polskiej 26 przez Stowarzyszenie Trzeźwości „Czerwone Korale”.

4. Udzielenie pomocy w formie żywności w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, dofinansowanego przez Unię Europejską

MOPS od kilku lat uczestniczy w realizacji w/w Programu prowadząc kwalifikacje osób samotnych i rodzin, które najbardziej potrzebują pomocy oraz znajdują się w trudnej sytuacji życiowej z zastosowaniem kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy (dochód nie przekracza 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej: dla osoby samotnej - 2.056,40 zł, na jednego członka w rodzinie – 1.590,00 zł). W bieżącym roku żywność z Programu FEPŻ jest wydawana przez Stowarzyszenie Trzeźwości „Czerwone Korale” w lokalu przy ul. Mrongowiusza 1. Z tej pomocy dotychczas skorzystało 467 osób z 254 rodzin.

5. Udzielanie pomocy na zabezpieczenie niezbędnego ubrania

W sytuacjach, gdy osoby wymagają pomocy w zakresie odzieży, tutejszy Ośrodek zabezpiecza tę potrzebę poprzez udzielanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup odzieży i obuwia lub zasiłków okresowych, dla osób ubiegających się o tę formę pomocy.

6. Udzielanie pomocy w formie opał

W szczególnie uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przyznania pomocy w formie zasiłków celowych na zakup opału dla osób, które we własnym zakresie nie są w stanie zabezpieczyć sobie opału. Ośrodek pomaga w jego zakupie (z ewentualnym dowozem do domu) zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

7. Punkt informacyjny

Osoby i rodziny zainteresowane udzieleniem pomocy mają możliwość uzyskania informacji w siedzibie MOPS oraz na stronie BIP Ośrodka o zakresie wsparcia finansowego, rzeczowego, usługowego jak również wsparcia specjalistycznego, w tym prawnego i psychologicznego, realizowanego w Klubie Integracji Społecznej w Ośrodku.

Informacje o działalności i adresach noclegowni oraz schronisk świadczących pomoc osobom bezdomnym na terenie województwa warmińsko-mazurskiego są przekazywane instytucjom, które na terenie naszego miasta działają całodobowo (Policja, Straż Miejska, Szpital Powiatowy), które często jako pierwsze spotykają się z osobami bezdomnymi.

8. Bezpłatna infolinia

W okresie zimowym w siedzibie MOPS oraz innych miejscach publicznych umieszczona jest informacja o bezpłatnej infolinii dla osób bezdomnych - **800-165-320**.

9. Udzielanie pomocy w formie refundacji podatku VAT za dostarczane paliwa gazowe dla gospodarstw domowych

Od 2023 r. istnieje możliwość złożenia wniosku o refundację podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych. O refundację mogą się ubiegać te gospodarstwa domowe, które używają gazu do celów grzewczych. Kolejnym warunkiem jest kryterium dochodowe, czyli 2.100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego i 1.500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego. Ponadto konieczny jest wpis źródła ciepła do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Równowartość VAT-u zwracana jest na podstawie faktury za gaz. O przyznanie refundacji podatku VAT można się ubiegać po otrzymaniu, a następnie opłaceniu pierwszej rozliczeniowej faktury VAT, dokumentującej dostarczenie paliwa gazowego w okresie 2023 r. oraz od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. Wnioski za okres od stycznia do czerwca 2024 r. można składać najpóźniej do 30.09.2024 r. lub po tym dniu jedynie w przypadku otrzymania faktury rozliczeniowej po tym terminie, jednakże nie później niż w przeciągu 30 dni od otrzymania faktury rozliczeniowej. W 2023 i 2024 r. przyjęto łącznie 211 wniosków, z czego 171 rozpatrzono pozytywnie.

10. Udzielanie pomocy w formie przyznania bonu energetycznego

a) **bon energetyczny** jest świadczeniem pieniężnym, które jednorazowo przysługuje:

- osobie w gospodarstwie domowym jednoosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r. **nie przekracza kwoty 2.500 zł**;
- osobie w gospodarstwie domowym wieloosobowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r. **nie przekracza kwoty 1.700 zł na osobę**.

Gospodarstwo domowe tworzą:

- osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe);

- osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe);
- osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

W przypadku, gdy wniosek o wypłatę bonu energetycznego dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, bon ten jest wypłacany osobie w tym gospodarstwie domowym, która złożyła wniosek jako pierwsza. Na potrzeby składania wniosków

o wypłatę bonu energetycznego przyjmuje się, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Zasada tzw. „złotówka za złotówkę”: w przypadku gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu przekracza kwotę 2.500 zł lub 1.700 zł na osobę, bon energetyczny przysługuje w wysokości różnicy między kwotą bonu energetycznego, a kwotą o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód na osobę. W przypadku, gdy wysokość bonu energetycznego jest niższa niż 20 zł, bon ten nie przysługuje.

Wysokość bonu energetycznego za okres 1.07-31.12.2024 r. wynosi jednorazowo:

300 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;

400 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;

500 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;

600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

W przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną i jest wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, bon energetyczny przyznaje się w wysokości:

600 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;

800 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;

1000 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;

1200 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Wnioski o wypłatę bonu energetycznego można składać 1.08-30.09.2024 r.

Na dzień 5 września 2024 r. złożono 1.350 wniosków, które są weryfikowane i rozpatrywane.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Szczytnie

Hanna Bojarska

Naczelnik
Wydziału Edukacji, Zdrowia
i Opieki Społecznej

Jacek Wałaszczyk